

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

підготовки магістра
спеціальності 222 Медицина
освітньо-професійної програми «Медицина»

Луцьк – 2022

Силабус нормативного освітнього компонента **«Українська мова (за професійним спрямуванням)»** підготовки магістра *галузі знань 22* Охорона здоров'я, *спеціальності 222* Медицина, *освітньо-професійної програми «Медицина»*.

Розробник: Омельковець Р. С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії та культури української мови.

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:



(Богдан С. К.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я, 222 Медицина, «Медицина», магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1
		Семестр 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції -
		Практичні (семінарські) 42 год.
		Самостійна робота 42 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	

II. Інформація про викладача

Омельковець Руслана Степанівна

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація +380661762112, omelkovets.ruslana@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Комунікація зі студентами: електронною поштою; через Viber; через форум для спілкування електронного освітнього ресурсу «Українська мова за професійним спрямуванням» <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=621>, реєстрація на який відбувається на початку вивчення курсу; на заняттях згідно з розкладом та за графіком консультацій.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курс «Українська мова за професійним спрямуванням» є важливим навчальним компонентом у підготовці фахівців різних спеціальностей. Він має на меті ознайомити студентів із особливостями комунікації в діловій та науковій сферах. Курс покликаний забезпечити оволодіння всіма стильовими тонкощами української мови та сформувати вміння послуговуватися ними в діловій сфері, дає змогу опанувати прийомами та практичними навичками укладання конкретних документів, дає можливість засвоїти державну мову на рівні вільного володіння в офіційному спілкуванні, формувати особистість, зокрема її фахові мовленнєві уміння, виховувати національно свідомих громадян України.

2. Пререквізити

Попередньо студент повинен прослухати шкільний курс із української мови.

Постреквізити

Знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення української мови за професійним спрямуванням можуть бути використані під час вивчення ряду дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки бакалавра вищеназваних спеціальностей.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування комунікативної компетентності студентів, вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері, сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування у студентів чіткого і правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності, забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови (орфоепічними, лексичними, орфографічними, морфологічними, словотвірними, синтаксичними, пунктуаційними, стилістичними) та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення, формування у студентів навичок роботи з Українським правописом, лінгвістичними словниками, довідниками; вироблення навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвиток творчого мислення студентів; формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

4. Результати навчання (компетентності)

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

ЗК 16. Здатність чітко та послідовно висловлюватися усно та/або письмово на теми, що стосуються фахових питань українською мовою.

ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування						
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Комунікативна компетенція як важлива складова діяльності будь-якого фахівця	8	-	4	2	2	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 2. Основи культури української мови. Мовний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	10	-	4	6	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 3. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	8	-	4	4	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Разом за змістовим модулем 1	26	-	12	12	2	5/
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація						
Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання	4	-	2	2	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 5. Риторика і мистецтво презентації. Презентація як різновид публічного мовлення	7	-	4	3	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 6. Культура усного	4	-	2	2	-	ДС, ДБ,

фахового спілкування. Усне фахове спілкування та його особливості						Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем	7	-	2	3	2	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Разом за змістовим модулем 2	22	-	10	10	2	5/
Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Наукова комунікація як складова фахової діяльності						
Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Спеціальна медична документація	10	-	4	4	2	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань	4	-	2	2	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 10. Довідково-інформаційні документи	4	-	2	2	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 11. Етикет службового листування	4	-	2	2	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5

Тема 12. Українська термінологія у професійному спілкуванні	5	-	4	1	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності	12	-	4	8	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	3	-	2	1	-	ДС, ДБ, Т, ІНДЗ/ІРС, РМГ – робота в малих групах, Р / 5
Разом за змістовим модулем 3	42	-	20	20	2	5/
Усього годин / балів	90	-	42	42	6	5/120
Види підсумкових робіт:						
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: екзамен						
80						
Всього годин / балів	90	-	42	42	6	200

* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат.

Тематичний план практичних занять

№ за/п	Тема	К-ть годин	Бали
1.	Культура мови професійного спілкування та її складові	2	5
2.	Комунікативна компетенція як важлива складова діяльності будь-якого фахівця	2	5
3.	Мовний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	2	5
4.	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2	5
5.	Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	2	5
6.	Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	2	5
7.	Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.. Мистецтво аргументації	2	5
8.	Презентація як різновид публічного мовлення	2	5

9.	Усне фахове спілкування та його особливості. Співбесіда як особлива форма фахового спілкування	2	5
10.	Колективні форми фахового спілкування	2	5
11.	Колективні форми фахового спілкування	2	5
12.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	2	5
13.	Документація з кадрово-контрактних питань	2	5
14.	Довідково-інформаційні документи	2	5
15.	Етикет ділового листування	2	5
16.	Українська термінологія у професійному спілкуванні	2	5
17.	Термінологія обраного фаху	2	5
18.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	2	5
19.	Оформлювання результатів наукової діяльності	2	5
20.	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	2	5
21.	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	2	5
Усього		42	5/120

6. Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль I

Законодавчі та нормативно-стильові ознаки професійного спілкування (12 год).

1. Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
2. Засоби забезпечення статусу престижу української мови: історичний досвід.
3. Комунікативні ознаки культури української мови. Мовні норми.
4. Труднощі української словозміни та словопоєднання.
5. Соціопсихолінгвістичний аспект культури мови.

Змістовий модуль II

Професійна комунікація (10 год).

6. Гендерні аспекти спілкування.
7. Невербальні засоби спілкування.
8. Мовні засоби переконання.
9. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
10. Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.

Змістовий модуль III

Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.

Наукова комунікація як складова фахової діяльності (20 год).

1. Особливості текстів спеціальної медичної документації.
2. Термінологія обраного фаху.
3. Становлення і розвиток наукового стилю.
4. Анотування і реферування наукових праць.
5. Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила.
6. Калькування елементів близькоспоріднених мов. Переклад термінів.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Курс організований у вигляді практичних занять та консультацій і спрямований на опанування теоретичних основ української мови за професійним спрямуванням і формування навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності. Студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу. Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>. Готуватися до практичних занять та контрольних робіт потрібно за посібником: *Омельковець Р.С. Українська мова за професійним спрямуванням: Матеріали до вивчення курсу для студентів медичного факультету. Луцьк : П.П. Іванюк В.П., 2020. 215 с.,* електронним освітнім ресурсом: *Омельковець Р.С. Українська мова за професійним спрямуванням (для спеціальності 222.Медицини). [Електронний освітній ресурс]* Рекомендовано науково-методичною радою Волинського національного університету (протокол № 6 від 17 лютого 2021 р.). Сертифікат № 060221-08. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=860> (дата звернення: 25.05.2021) та джерелами, рекомендованими до кожного заняття.

Усі завдання належить виконувати у визначений викладачем час. Письмові – оформляти відповідно до вимог щодо такого виду робіт.

Консультації в позааудиторний час відбуваються щовівторка (15:00–16:00, корп. С).

Студент може відпрацювати пропущені заняття:

- 1) під час проведення консультацій викладачем;
- 2) самостійно, використовуючи електронний освітній ресурс «Українська мова за професійним спрямуванням (для студентів медичного факультету)» (<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=860>);
- 3) консультуючись із викладачем онлайн.

Оцінювання здійснюється відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання (багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала) і складається із суми балів за поточний контроль знань (максимум 120 балів) і балів за підсумковий контроль – іспит (80 балів). Поточне оцінювання відбувається на кожному практичному занятті (максимум 5 балів). Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається на платформі дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки з використанням електронного освітнього ресурсу «Українська мова за професійним спрямуванням (для студентів медичного факультету)» (<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=860>) відповідно до [Положення про дистанційне навчання](#) та додаткових розпоряджень ректорату.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій розміщено на дошці оголошень кафедри історії та культури української мови.

Політика щодо академічної доброчесності. Рекомендовано уникати копіювання чужих думок, ідей та напрацювань без покликань на автора, джерело; під час виконання завдань не привласнювати результати інтелектуальної діяльності інших осіб. Заохочуються власні пошуки, творчі й дослідницькі підходи до роботи.

Викладач і студент мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі студенти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається в строго визначені розкладом терміни. Пропущення з поважних причин теми чи заняття можуть бути

відпрацьовані під час консультацій. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Екзамен є обов'язковою формою підсумкового контролю і проводиться у вигляді тестування. Тестова база включає теоретичні та практичні задачі, що охоплюють усі теми програми і налічує 900 завдань, які рівномірно охоплюють усі теми курсу.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
122–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Під час переведення та поновлення у Волинський національний університет імені Лесі Українки здобувачів освіти, які не навчалися за кредитно-модульною системою, отримані ними оцінки за 100-бальною шкалою переводяться у шкалу ECTS та 200-бальну шкалу відповідно до таблиці.

Шкала конвертування оцінки здобувачів освіти з ОК з 100-бальною у 200-бальну систему оцінювання

Оцінка в балах за 200-бальною шкалою	Оцінка в балах за 100-бальною шкалою	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
			оцінка	пояснення
170–200	90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	75–81	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	67–74	Задовільно	D	непогано
122–129	60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

При перезарахуванні підсумкової оцінки з 100-системи оцінювання у 200 з ОК переведення здійснюється за мінімальним значенням.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

(для роботи онлайн із вказаними та іншими посібниками й інтернет-ресурсами перейдіть на електронний освітній ресурс «Українська мова за професійним спрямуванням (для студентів медичного факультету)» (<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=860>))

Основна

1. Загнітко А.П., Данилюк І. Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк : БАО, 2017. 480 с.
2. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020. 608 с.
3. Кацавець Р.С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 264 с.
4. Кисіль Г. Г., О.Ф. Черногуз О. Ф. Українська мова: культура мовлення медика: навч. посіб. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.
5. Краєвська Г. П. Українська мова як засіб професійного спілкування медика (актуальні проблеми сучасного медичного термінознавства). Вінниця, 2016. 48 с.
6. Лещенко Т.О., Шарбенко Т.В., Юфименко В.Г. Українська мова в медицині: навчальний посібник для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Полтава, 2017. 332с.
7. Луцак С.М., Литвиненко Н.П., Турган О.Д. та ін. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / За ред. С.М. Луцак. Київ : ВСВ «Медицина», 2017. 360 с.
8. Навчук Г.В., Шутак Л.Б. Культура мови медика як невід’ємна складова лікарської деонтології. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. Вип. 15’2014. С. 133–140.
9. Новий український правопис. Київ : ТОВ «Центр учбової літератури», 2019. 282 с.
10. Омельковець Р.С. Українська мова за професійним спрямуванням: Матеріали до вивчення курсу для студентів медичного факультету. Луцьк : П.П. Іванюк В.П., 2020. 215 с.
11. Проніна О.М., Коптев М.М., Данильченко С.І., Білич А.М., Шкурупій І.В. Професійна мовна підготовка студентів-медиків при вивченні оперативної хірургії та топографічної анатомії. *Вісник проблем біології і медицини*, 2015. Вип. 3 Том. 1 (122). С. 59–62.
12. Українська мова (за професійним спрямуванням): зб. тестових завдань для студентів вищих навчальних закладів / С. К. Богдан (відп. ред.), Л.В. Голоюх, І. П. Левчук [та ін.]. 5-те вид., переробл. та доповн. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 204 с.
13. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. Київ : Алерта, 2019. 640 с.
14. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних

закладів III – IV рівнів акредитації]. Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. 177 с.

Додаткова

1. Азарова Л.Є., Стадній А.С., Радомська Л.А. «Українська мова (за професійним спрямуванням) у таблицях і схемах» для студентів I курсу: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. 176 с.

2. Береза Т. Слова, що нас збагачують: словник вишуканої української мови. Львів : Апріорі, 2016. 384 с.

3. Гапонова Л.Є., Чумакова Г.А. Наукова комунікація як складова фахової діяльності: навч. посіб. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2016. 52 с.

4. Голоскевич Г. Правописний словник. Львів : Апріорі, 2020. 648 с.

5. Кизилова В.В. Риторика з основами культури й техніки мовлення: навч. посіб. для студ. закл. вищої освіти. Старобільськ : Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2018. 114 с.

6. Кисіль Г.Г., Черногуз О.Ф. Українська мова: культура мовлення медика: навч. посіб. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.

7. Козаченко Г.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник . 2-ге вид., випр. Київ : ВСВ Медицина, 2017. 334 с.

8. Колоїз Ж.В., Березовська-Савчук Н.А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж.В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С.В., 2019. 131 с.

9. Савченко Л. Розмовляй українською правильно. Харків : Фоліо, 2018. 192 с.

10. Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник. Львів : Апріорі, 2019. 396 с.

11. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підруч. для студ. вищих навч. закл. : у 2-х ч. Ч. 1 : Нормативність як основа літературної мови / О.С. Черемська, В.Г. Сухенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 226 с.

12. Яворський А.Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування : збірник завдань і вправ. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 168 с.